

Volant de Munic a la selva

ERNEST ALÓS / EL PERIÓDICO

Foto: Joan Cortadellas

Que el títol de l'última novel·la de l'escriptora i guionista de documentals i telefilms policíacs Stefanie Kremser (Düsseldorf, 1967), *El dia que vaig aprendre a volar*, faci referència a la defenestració d'un nadó des de l'habitació de la maternitat i a l'afortunada recepció d'un fullback anglès que passejava el seu gos, explicada des de la veu encantadora de la mateixa nounada voladora, ja defineix el to del llibre. Tragèdia però alegria, drama però ironia en la història de la Luisa, filla d'una afrobrasileira d'arrels alemanyes que creix en un pis d'estudiants, descobreix bruscament el seu passat i acaba viatjant al Brasil amb el seu pare per buscar la seva mare, Aza.

A part de la peripècia de Luisa i els personatges que la crien mentre entren i surten del pis d'estudiants de Munic, *'El dia que vaig aprendre a volar'*, publicat el 2014 en la seva versió original en alemany, és, explica Kremser, "un llibre sobre migració, immigració, emigració i reemigración, gent que canvia de país i continent no una sinó diverses vegades al llarg de 100 anys".

CREUAMENTS DE CULTURES

Una història que encaixa amb la biografia de l'autora: pare bolivià, mare alemanya, va créixer al Brasil i viu a Barcelona des de fa 14 anys amb parèntesi a Munic i Nova York. En la seva família, explica, «cadascú tenia un idioma i un país». «És molt difícil per a mi –afegeix– determinar si pertanyo a un poble o a una cultura determinada. Des de petita he sigut una barreja».

Els orígens d'Aza se situen «en un poble bavarès del Brasil i en un poble bavarès de Baviera». Una localització basada en fets reals. L'emigració de pagesos alemanys a fer les amèriques a mitjans del segle XIX i les seves diferents formes d'adaptació a aquest nou món: «Uns es barregen amb el poble d'acollida i d'altres s'aïllen, i això produeix experiències realment diferents». La gent que segueix lligada al concepte alemany de «la sang i la terra» i la que «va trencar aquella bombolla en què vivia». I el contrast d'aquestes experiències amb el país d'origen, «Alemanya, que té molts immigrants però que no sap que és un país d'emigrants, i ho és».

Aquesta disjuntiva no es pot analitzar enlloc millor que en un parell de pobles de la selva peruana que Kremser va visitar. L'emigració d'una expedició d'alemanys evangèlics i tirolesos catòlics va portar a la fundació de dos pobles veïns, Prússia i Pozuzo. Un, al cap d'un segle i mig, quadrat i impol·lut; l'altre, un caos mestís i acolorit. Queda bastant clar per quin dels dos s'inclina Kremser...

FAMÍLIES DIFERENTS

«També parlo de família, de models de família i de trencar amb aquests models més tradicionals», afegeix l'escriptora bavaresa-boliviana-brasilera-catalana.